

КНИЖАРСКА ДУМА

Излизва всяка сряда

Абонаментъ:
За година . . . 60 лв.
За 1 брой . . . 3 лв.

Такси:
За търговски реклами
2 лв. на кв. см. По-го-
лемите реклами по спо-
разумение. — Годишни,
вечерни и скръбни
известия по 50 лв. Мал-
ки обявл. 1 л. на дума.
Урежда редакцията. Контакти

Гл. редакторъ: Д. Димитровъ

Всички статии и други писма за вестника
се изпращат на главния редакторъ —
Д. Димитровъ — Варна.

Ратникъ за Книжарския Съюзъ
въ България

Администрация — Варна

Всички суми за вестника и за реклами
се изпращат до редакцията — Варна.

Четвъртата година.

Съобщава се отъ София, че Министерството на Народното Просвещение тия дни решило срока на учебниците да се продължи съ още една година.

Още отдавна издатели и книжари настояватъ шото срока на учебниците да бжде поне 4 или 5 год. Министерството все не се съгласява на това.

Тази година бѣха направени постѣпки да се продължи срокътъ на първоначалнитѣ учебници съ още една година, по неже има голѣми остатѣци, натрупани отъ учебникарското свръхпроизводство. Учебниятъ комитетъ се съгласи съ това продължение, административниятъ съветъ при Министерството обаче, отказа. Своя отказъ той обоснова съ идаята още догодина да се започне монополизирането на учебниците по български езикъ, отечествена история и география.

Макаръ и късно сега Министерството идва да корегира една грѣшка допустната презъ месецъ августъ.

Презъ миналата кампания бѣха създадени твърде много учебници. Съ тѣхъ бѣха обременени издатели и книжари. За да могатъ издателитѣ да се освободятъ отъ последнитѣ остатѣци, тѣ се опитаха да ги превърлятъ върху грѣба на книжарството. Макаръ че при прокарването на учебницитѣ издателитѣ се бѣха уговорили съ своитѣ представители да имъ ги даватъ на консигнация, макаръ че справедливостта изискваше този режимъ да се запази за цѣлия тригодишенъ срокъ, тази година всички издатели единодушно се отказаха отъ консигнацията и оставиха остатѣцитѣ за сметка на книжаря. Некоректността на тази постѣпка бѣше явна, но нѣмаше какъ да ѝ се противопоставимъ, защото издателитѣ сж силни и ни се налагатъ.

У книжаритѣ бѣха останали грамадни остатѣци отъ първоначални учебници. Редица колеги съ писма съобщаваха на познати и приятели за тия свои остатѣци и имъ ги предлагаха на безценица, само и само да ги освободятъ отъ тѣхъ. Въпреки това голѣма частъ отъ книжаритѣ предстоеше да понесатъ грамадни загуби, да загубятъ всичко онова, което сж

спечелили отъ учебницитѣ за 3 тѣ години.

Сигурно и у издателитѣ има такива остатѣци. И щетитѣ, които предстоеше тѣмъ да понесатъ не ще сж малки.

Новото решение на Министерството идва да освободи и книжари и издатели отъ тия излишци или поне да отложи тѣхнитѣ загуби съ още 1 година.

Голѣма частъ отъ учебницитѣ сж окончателно изчерпани у издателствата. Последнитѣ, за да не поематъ риска върху себе си, до сега се задоволяваха само да посредничатъ за препращането на тия учебници отъ книжаръ на книжаръ. Сега учебникътъ не е тѣй страшенъ. Никакъвъ рискъ не е за издателитѣ да прибератъ всички остатѣци отъ книжаритѣ, за да могатъ да изпълняватъ направо своитѣ порѣчки.

Консигнацията трѣбва да се възстанови.

Не го ли направятъ тѣ, ще трѣбва да намеримъ начинъ за да го направимъ ние сами. По никакъвъ начинъ, обаче, не бива да се оставятъ излишците тамъ, където сж днесъ, освенъ ако е обезпечено пласирането имъ.

Мнозина издатели може би ще искатъ и да препечататъ нѣщо. Това не е въ нашъ интересъ. Ако единъ учебникъ се е изчерпалъ окончателно, нека той да се замѣни съ другъ, нека да даде възможностъ на другъ учебникъ да се изчисти отъ пазаря. Това ще помогне за да се намали числото на учебницитѣ, съществуващи на пазаря, да се намали и риска на книжари и издатели.

Може би издателитѣ не ще се съгласятъ съ това наше искане, може би всѣки отъ тѣхъ ще ламти да спечели още малко пари отъ изчерпани си учебникъ. Азъ се надявамъ, обаче, по този въпросъ издателитѣ единъ другъ да се балансиратъ. Единъ учебникъ ще е изчерпанъ у одного отъ тѣхъ, другъ — у другиго. Ако се вземе общо решение нищо изчерпано да се не преиздава, всѣки отъ тѣхъ ще се лиши отъ добавѣнитѣ печалби на 1—2 свои изчерпани учебници, но ще може да се освободи отъ остатѣцитѣ на другитѣ си учебници. И при една добре направена сметка,

всѣки издатель ще спечели отъ това, но никой нѣма да загуби. Та нали най сетне тая добавѣчна година се дава за да се изчерпятъ остатѣцитѣ? За съжаление издателитѣ сами сж дезорганизирани и задушени отъ взаимно недовѣрие.

Не ще ли е нужна и тукъ нашата намѣса?

Менъ ми се струва, че има средства за да излеземъ и изъ това положение. Но по това ще поговоримъ малко по-късно.

Книжниятъ пазаръ

(Нашиятъ писателъ)

Този голѣмъ бѣластъ отъ книги, за който говорихме въ миналия брой е въ грамадната си частъ преводенъ. Различието между преводната и оригиналната книжнина у насъ е по всѣка вѣроятностъ най-малко 40 къмъ 1. Съжелявамъ, че ми липсватъ въ този моментъ точни данни по това. Повърхностното наблюдение, обаче, говори достатѣчно красноречиво.

И по качество оригиналната ни книжнина е незадоволителна. До като въ преводъ ние имаме почти всичко що годе ценно, излѣзло на нѣкой чуждъ езикъ, до като съ преводната си книжнина ние можемъ да се гордеемъ предъ свѣта, оригиналната ни книга, съ малки изключения, е свършено блѣда и повърхностна. Нашиятъ писателъ е отчужденъ отъ акусовѣтъ и цененията на публиката, той е отчужденъ отъ основнитѣ елементи на народното творчество, повече резоньорство, повече пусто словизлияние, повече подрѣжание на чуждото и главно липса на по-висока ерудиция, научна и художествена изисканостъ, задълбочаване, единство и изчерпателностъ. Като че ли нашиятъ писателъ е повече дилетантъ и фразьоръ, отколкото ученъ и художникъ.

За това и мѣстото, което заема у насъ оригиналната книжнина е тѣй ограничено. Още повече, че всѣка по-ценна, особено научна работа, у насъ се издава отъ институти като Академията, Университета, Археологическия институтъ, Министерствата и др., които сж напълно бюрократизирани и нѣматъ никаква връзка съ пазаря. Това изолиране на по-доброто влошава още повече качеството на съществуващата на пазаря оригинална книга и принизява обществената преценка за нея въобще. При това тя изолира и самия писателъ отъ публиката, отнема му възможността да бжде познаванъ, цененъ и обичанъ. Нѣма защо да се чудимъ тогава на факта, че ние българитѣ въобще не умѣемъ да ценимъ и да обичаме своето.

Ясно е, че за да подобримъ мнението на публиката за българския писателъ и ученъ, за да подобримъ и мѣстото на оригиналната книга въ книгния ни пазаръ въобще, първото средство е да се изнесе на

пазаря всичкото онова интелектуално богатство, което гние въ избитѣ на официалнитѣ ни издателства. И да се изнесе, разбира се, при едни достѣпни и напълно популярни цени.

Време е и писателски съюзъ, и Министерството и всички ония, които се интересуватъ отъ съдбата на българската книга да се намесятъ по този въпросъ и да направятъ нужното. Една наша централа сжщо така тукъ би била твърде полезна.

Казахъ, че нашата оригинална книга, тази която е на пазаря разбира се, общо взето притежава повече дилетанство и фразьорство, отколкото оригиналностъ и дълбочина. На какво се дължи този фактъ. Дали българското племе е негодно да роди по-високи ценности или нашитѣ условия сж такива?

Преди всичко ние сме беденъ народъ, за да има какво да яде у насъ всѣки човѣкъ е длъженъ да работи и то да работи продължително и усилено. Въ сжщото положение е и нашиятъ писателъ. Обикновено той е или учителъ, или чиновникъ или на друга нѣкаква работа. Цѣль денъ заетъ съ своята служба, той само вечеръ има възможностъ да краде отъ своя сънь и да се отдаде на писателската си работа. Да се концентрира, да се задълбочи, да живѣе по-продължително време подъ едно и сжщо поетично или научно настроение — това е невъзможно за него. И за това неговитѣ работи обикновено сж къси, недообработени и безъ вътрешна връзка.

Писателската работа изисква и своята подготовка изисква и маса пособия. Има ли възможностъ българскиятъ писателъ да се подготви достатѣчно къмъ своята работа, има ли той подъ рѣжка и ония пособия, които му биха били нужни? Той се готви крадишкомъ, неговата библиотека едва съдържа най-необходимото. Каква ерудиция ще търситъ въ неговитѣ творения?

Наистина у насъ има синекури, създадени специално за покровителствуване писателя, има писателски пенсии, има най-сетне и премии и командировки. Каква е ползата и вредата отъ всичко това, обаче, е все още въпросъ. Защото писателятъ има и своята гордостъ, той е длъженъ да запази и своята независимостъ.

Най-тежкото за нашиятъ писателъ, обаче, е да намѣри издатель на своята работа. Не знамъ по какво недо-разумение нашитѣ издатели предпочитатъ чуждото, па макаръ и да е нѣщо незначително и безъ стойностъ. Богатата ни преводна книжнина съдържа толкова бѣластъ, че ако половината ѝ би се унищожила, не би се почувствувала никаква загуба. И въпреки това българскиятъ писателъ едва може да намѣри издатель. И се принуждава да търси заеми, да задължнява до уши за да издаде творението си.

Но не стига и то. Сега идва редъ за тѣхната продажба. Кой ще се нагърби съ нея, кой ще поднесе книгата на самата публика? Писателятъ нѣма връзки съ книжарството, той нѣма и възможностъ да се свърже

съ него само за 1—2 свои книги. И се принуждава да депозира малка част от тях при някои познати книжари; а другите да складира у дома си за да държат винаги наведена надолу гордата писателска глава. И да го карат да проклина деня, в който е заловил перото.

Каква е продуктивността на нашия писател и може ли при тия условия да бъде тя по-голяма? А малката продуктивност го лишава от възможността да се усъвършенствува, лишава и българската книжарина от всичко онова, което би се създавало при по-вече работа от всеки отделен писател. Бента на българското писателство е задръстен и за това то е тъй непродуктивно и по-малко.

Единствено условие за тяхното подобрене е отпушването на този бент, правилното и активно изнасяне на пазара българската книга, чрез една уредена централа. Пръсната въ ржцетъ на 100—200 книжари, понесена и от една добра реклама, тази книга ще може въ скоро време да освободи своя автор и издателя от неговите грижи за плизането ѝ и за плащане направените по нея дългове и ще му даде възможност да заработи надъ нови свои трудове, да се упражнява и да се усъвършенства постепенно.

Тъкмо тукъ тръбва да бъдат насочени и усилията на всички ония, които искат да подкрепят българската книга и българския писател. Не чрез дарове и унижения, а чрез улесняване продажбата на новите книги, ще бъде най-добре подкрепен българският писател. Такава подкрепа ще тръбва да му поднесе и самото книжарство.

Законопроекта

ЗА АМБУЛАНТНАТА ТЪРГОВИЯ

Отъ една страна, а именно, „Занаятчийска дума“ по турния законопроектъ правителството извади:

„На 4 ноември Народното Събрание прие на първо четене внесените отъ г. м-ра на търговията, промишлеността и труда Бобошевски, законопроектъ за амбулантната търговия.

По принципъ за законопроекта се изказаха и гласуваха всички парламентарни групи, безъ работническата. Законопроектъ биде изпратенъ въ комисията, по и-вото на търговията, за да се направятъ някои и други необходими корекции и допълнения.

Най-сетне, следъ толкова протакания, тоя законопроектъ ще стане законъ и занаятчийството ще може да регистрира още една своя напълно законна придобивка.

Факта, че законопроекта не срещна никаква опозиция отъ страна на подавяващото мнозинство отъ народното представителство, говори, че той е отговарял на една, отъ всички съзнавана, напълно нужда.

А нуждата отъ тоя законъ за амбулантната търговия още на времето бѣ подробно изучена и нееднократно посочена отъ търг.-индустриалните камари и Съюза на занаятчийските и проф. сдружения и отъ дребните търговци.

Законопроектъ иде да защити не интересите на заможните търговци, а да защити оседналите занаятчи и търговците детайлисти, които страдатъ зле отъ нежеланата конкуренция на амбулантните търговци.

Трѣбва да кажемъ, че занаятчийството не е противъ поминъка, на амбулантните търговци, защото много отъ тяхъ издържатъ семейства и не отъ хубостъ сж намѣрили тукъ прехраната си.

Но занаятчийството е също така въ правото си да посочи и на отрицателните страни на тоя родъ търговия. Съ тая търговия днесъ особено се занимаватъ многобройните у насъ бежанци отъ най-различни други народности, главно арменци, руси и др.

Фактите показватъ, че стоките, които амбулантните търговци предлагатъ на населението най-често сж отъ твърде съмнително естество и

стойност, че тоя родъ търговия е въ ржцетъ и на мнозина деформирани въ живота елементи, които нито законъ, нито моралъ лови — веригари, които отлично сж изучили занаята да измамватъ наивното население съ „евтинията“ на „стоките“ си.

Населението, измъчвано отъ голѣмата скъпостъ, се улавя на вѣждата на „евтинията“ и въ резултатъ се оказва, че то се е снабдило просто съ долнокачествени стоки.

Въ повечето случаи амбулантните търговци не сж, освенъ агенти на ангросистите, които имъ даватъ стоките си на консигнация, за да ги продаватъ въ скоро време (безъ да плащатъ почти никакви данѣци, освенъ сергийно право), да внесатъ парите на ангросиста, за да погаси задълженията си къмъ странство.

Ние заявяваме, че занаятчийството ще се бори за прокарването и прилагането на закона за амбулантната търговия, защото той иде да изправи една несправедливостъ и не е въ разрѣзъ съ развитието на производителните сили въ страната. Ще се боримъ за прокарването и прилагането на закона, защото, най-сетне, тукъ сж заложени интересите на една 200—300 хилядна производителна маса и на още толкова оседнали дребни търговци. А амбулантните търговци, най-щедро казано, не достигатъ и четвъртината отъ този брой*.

Парламентарната комисия е приела вече въ окончателна форма законопроекта и тѣ дни ще го внесе въ камарата на II четене. Наложително е книжарството и отъ София и отъ провинцията да побърза да направи своя натискъ за приемане предложението отъ насъ изменение, като бомбардира камарата съ телеграми и писма.

Нашите настроения

За да се види какво е настроението на частъ отъ нашите читатели, спремъ книжарския съюзъ, тукъ давамъ мѣсто на частъ отъ писмото на единъ добъръ и искренъ колега, писано по поводъ излизането на в. „Книжарска дума“.

„Тукъ приложени изпращамъ Ви 60 лв. абонамента на в. „Книжарска дума“ за тази му годишнина. Това правя, не защото мисля, че вестника ще допринесе за книжарското разбирателство, което, се убедихъ, че не ще се постигне никога, а защото азъ бѣхъ който напуснахъ 5-я конгресъ когато решихте да се спре издаването на книжарския органъ и когато деградирате организацията ни и съкнахте фирмата ѝ „съюзъ“, защото така било Богу угодно. Тия две придобивки спечелени съ толкова усилия, се унищожиха съ единъ обикновенъ замахъ, за угодата на нѣкого си, комуто тия наши придобивки нищо не уверждаха. Сега азъ се радвамъ, че книжарското съсловие има наново свой органъ, който е единствената връзка между книжарите. Той ще удовлетворява любопитството ми, и ще ми даде възможностъ да следя това, що става въ новото ми съсловие (книжарското), въ което имахъ нещастieto да попадна като го считамъ интелегентна частъ на българското общество. Седмъ години минаха: 3 въ печатарското и 4 въ книжарското съсловие, но нигде не видѣхъ това, което очаквахъ, а тъкмо обратното. Убедихъ се, че отъ тия две съсловия организираностъ не може да се очаква, а съдѣйствието е немишимо: Стремеха въ 5-я конгресъ да се слепятъ тия две съсловия въ едно, бѣше тъй пакостенъ и добре, че не стана. Какво сливане, когато злото именно въ това се състои, че съществуватъ печатаро-книжари“.

Колегата е голѣмъ песимистъ. И въ много отношения той е правъ. Защото досегашния животъ на книжарство показва именно това. Нашъ дългъ е, обаче, да работимъ за неговата промѣна. И азъ виждамъ, че такава промѣна, макаръ и бавно, настъпва. Нуждно е само да работимъ въ това направление и да се не отчайваме отъ временните несполуки.

Книжните складове въ Русе.

Въ единъ отъ броеветъ на в. „Книжарска дума“ срѣцнахъ едно антре-филе, въ което се оплаква единъ нашъ колега отъ София, че книжни складове продавали на дребно, за което много се е писало и дори било втрѣснато. Вѣрно е, че се писа и дори конгресите се занимаха; прашаха се комисии до тѣхъ, но всичко напразно. Продължаватъ да си продаватъ на дребно, особено единъ отъ тукашните складове нищо не го смущава. Тукъ въ насъ има шестъ книжни склада. Между тѣхъ ний сме изгубени, оставени сме да продаваме само картини, картички, тетрадки, моливчета и дребосжкъ, а топъ афишъ, топъ бѣла хартия далечъ отъ насъ, тѣхъ мѣстните складове продаватъ. Ето защо ний книжарите по тоя въпросъ сериозно трѣбва да се занимаемъ и само чрезъ колегиялна сплотеностъ ще можемъ да се наложимъ.

К.

Книгописъ.

Получиха се слѣдните нови книги: **Майстори** — писма отъ Р. Стояновъ изд. на Д-ръ Ж. Мариновъ, цена 30 лв.

Подъ игото — Ив. Вазовъ, изд. на библиотека Ив. Вазовъ цена 80 л.

Малки разкази — отъ Панчо Михайловъ, изд. на Д-ръ Ж. Мариновъ, цена 10 лв.

Взаимопомощта като фак-

торъ на еволюцията отъ П. Крапоткинъ, издание на Ив. Кулумджиевъ, цена 55 лв.

Земетресения — отъ Ст. Велчевъ, илюстрирано издание № 4—6 отъ библиотека Великите явления въ природата — общодостъпни четива за всички, издание на Хемусъ. Цена 50 лв.

Въ разрушената Месина — отъ М. Горки № 7 отъ същата библиотека изд. на Хемусъ цена 25 лв.

Ромъния, Югославия, Албания — № № 1, 2 и 3 отъ новата библиотека „Нашите съседи“ — Географско четиво за юноши, уредена отъ А. Монежикова изд. на Хемусъ цена 10, 15 и 10 лв.

По пътя на всемирната литература — отъ Емилъ Фале — изд. Ст. Атанасовъ, цена 30 лв.

Какво видѣхъ въ Америка — отъ Кн. Хамсунъ — изд. Ст. Атанасовъ, цена 40 лв.

КНИЖАРНИЦА

„Екзархъ Иосифъ“
Стефанъ Паровъ & со

ул. Нишка № 39 — София,

ТЪРСИ ДА КУПИ И ПРЕДЛАГА НАУЧНА И ХУДОЖЕСТВЕНА СОЦИАЛНА ЛИТЕРАТУРА ОТЪ „УНИВЕРСАЛНА БИБЛИОТЕКА“ НА КНИГОИЗДАТЕЛСТВО „ЗНАНИЕ“ И ДР. ПОДОБНИ ИЗДАНИЯ.

2—3

Печ. „Просвѣщение“ — Варна. Пор. № 660

Книгоиздателство „ХЕМУСЪ“ А. Д. — София

По случай

100-годишния юбилей

на Петко Рачовъ Славейковъ

Министерството на Народното Просвѣщение нарежда народно и училищно тържество въ края на м. ноември; се за сѣция случай неговиятъ синъ **Рачо Славейковъ** написа брошура за своя баща:

БИОГРАФИЯ И СПОМЕНИ.

Кой не знае, че Петко Рачовъ Славейковъ е единъ отъ най-първите и най-голѣми народни будители, поети и политически дейци? Брошурата е изискано издание съ разкошенъ портретъ. Пуска се въ продажба по 15 тога. Цена 20 лева. Поръчки за повече отъ 5 екс. 20 на сто. На книжарите специални условия.

2—3

Краткъ курсъ по финансова наука

отъ Д-ръ Г. Петковъ. III-то преработено издание. Цена 40 лв. Учебника е одобренъ отъ Централното Управление на Българската Народна Банка за изпитите на банковите чиновници. Складиранъ е при Д-во „Факелъ“ — София и Д. Димитровъ — Варна. На книжари 20% отстъпъ.

3—3

Книжари, доставете си новата КУЛТУРНА (КАРТИННА) КАРТА

на България — форматъ 48/63 см.

Цена 25 лв. при 30% отстъпъ отъ Т. Ф. Чипевъ
София

2—2

КНИЖАРИ, ЗАПАСЕТЕ СЕ СЪ ИЗПИТАНИТЪ МАСТИЛА

„Adler“

които по качество и цена конкуриратъ всички други.

Не забравяйте, че **Adler** е единственото мастило, което можете спокойно да препоръчвате на клиентите си. По своята външностъ, то е също единственото мастило, което пленява клиентелата.

Adler е единственото мастило, което предпочитатъ всички канцеларии и учреждения.

Главенъ депозиторъ-представителъ:

А. Бошнякъ, книженъ складъ — Русе.

3—4